

PROF. STANISŁAW KNOTHE – ROLA W POWSTANIU I DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU MECHANIKI GÓROTWORU PAN W KRAKOWIE

1. Wprowadzenie

Profesor Stanisław Knothe ukończył w lutym obecnego roku 95 lat. Jest on jedną z najbardziej zasłużonych i najciekawszych postaci polskiej nauki górniczej.

Obszerny opis sylwetki Profesora, jego działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej był już wielokrotnie szerokiej publiczności prezentowany.

Tutaj należy przede wszystkim wymienić publikację prof. Ryncarza w Archiwum Górnictwa z okazji przejścia Profesora Stanisława Knothe na emeryturę (Ryncarz, 1989).

W roku 1994 w ramach Szkoły Eksploatacji Podziemnej odbyła się sesja jubileuszowa profesorów Stanisława Knothe i Jerzego Litwiniszyna, której referaty zostały opublikowane w specjalnym zeszycie (Praca zbiorowa, 1994).

W latach 1995 i 1996 ukazały się dwa zeszyty poświęcone 40-leciu Instytutu Mechaniki Górniczej PAN, w których m.in. przedstawiono sylwetkę i działalność Profesora.

Przed rokiem, w dniu 4 lipca 2013 roku, odbyło się w Auli AGH w Krakowie, zorganizowane przez Fundację dla AGH, uroczyste Sympozjum nt. „Teoria wpływów eksploatacji górniczej na powierzchnię terenu – rola i miejsce w rozwoju nauk górniczych”, poświęcone w całości Profesorowi Stanisławowi Knothemu. Punktem szczególnym tego uroczystego Sympozjum była prezentacja albumu pt. *Silva rerum Profesora Stanisława Knothe* wydanego przez Wydawnictwa AGH. Tytuł ten został zapro-

ponowany przez dr Jerzego Kickiego, organizatora niezapomnianych Szkół Górnictwa Podziemnego i prezesa Fundacji dla AGH.

Silva rerum, jako termin znaczy *las rzeczy* lub *zbiór różności*. Książka ta także zawiera różnorodne informacje, fakty i anegdoty, ale również oryginalne dokumenty niezwykłej wagi (jak tekst pracy doktorskiej Profesora, klasyczne curriculum vitae, kopie dyplomów czy tekst Profesora Antona Sroki prezentujący „Teorię Knothego w nauce i praktyce górniczej”).

„To wszystko czyni użycie wspomnianego określenia w przypadku tej pięknej książki absolutnie zasadnym”
(dr Kicki, Słowo wstępne do *Silva rerum*).

Ponadto w książce znajduje się obszerna bibliografia publikacji naukowych, których Profesor jest autorem, względnie współautorem.

W celu uniknięcia powtórzeń autor skoncentrował się na bardzo ważnym i długim epizodzie w życiu Profesora, którym był IMG PAN w Krakowie. Autor przedstawił nie dla wszystkich znany i oczywisty wkład Profesora w powstanie Zakładu Mechaniki Górnotworu (przekształconego w roku 1977 r. w Instytut) oraz jego zasługi w powstaniu pawilonu Instytutu.

Ponadto przedstawiono działalność naukową i organizacyjną Profesora w okresie 60-lat istnienia Instytutu oraz działalność związaną z wydawaniem przez Instytut jednego z najlepszych na świecie górniczego czasopisma naukowego Archiwum Górnictwa.

2. Powołanie Zakładu Mechaniki Górnotworu PAN w Krakowie

W dniu 01. lipca 1954 roku Polska Akademia Nauk powołuje do życia nowy samodzielny Zakład Mechaniki Górnotworu PAN z siedzibą w Krakowie.

Akt ten to rezultat działalności naukowej grupy pracowników Akademii Górniczo-Hutniczej, a mianowicie profesorów: Witolda Budryka, Jerzego Litwiniszyna, Antoniego Sałustowicza i wtedy jeszcze z-cy profesora Stanisława Knothego oraz potrzeb i narastających trudności przemysłu górniczego przy eksploatacji węgla pod terenami zabudowanymi oraz planowanej budowy metra w Warszawie.

Wracając do działalności naukowej należy stwierdzić, że została ona zainicjowana przez prof. Witolda Budryka, który zlecił wówczas Stanisławowi Knothemu, swojemu ówczesnemu starszemu asystentowi, zajęcie się tematyką wpływów eksploatacji podziemnej węgla na obiekty powierzchniowe, co stosunkowo szybko doprowadziło do uzyskania przez Stanisława Knothego w roku 1951 stopnia doktora nauk technicznych na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Wpływ podziemnej eksploatacji na powierzchnię z punktu widzenia zabezpieczenia położonych na niej obiektów” (ilustracja 1).

Praca ta nie tylko bardzo szybko zostaje wdrożona do przemysłu górniczego ale także znajduje szerokie uznanie krajowego i międzynarodowego środowiska naukowego.

Mając wizję umiejscowienia tej tematyki w strukturach PAN, biorąc pod uwagę ważność społeczną i utylitarną problematyki eksploatacji górniczej pod terenami zabudowanymi i jej wpływów na obiekty powierzchniowe, prof. Witold Budryk zwrócił się do profesorów J. Litwiniszyna, ówczesnego kierownika Zakładu Hydromechaniki Górniczej AGH oraz A. Sałustowicza, ówczesnego kierownika Katedry Mechaniki Górnotworu AGH, o zajęcie się tą problematyką z ich punktu widzenia i napisanie odpowiednich artykułów.

Wyniki tych badań zostały przez prof. Budryka w 1952 roku przedstawione na posiedzeniu Wydziału IV Nauk Technicznych PAN w Warszawie oraz opublikowane w pierwszym zeszycie powstałego w 1953 roku Archiwum Górnictwa i Hutnictwa.

W zeszycie tym ukazało się pięć artykułów przedstawiające rozwiązania z zakresu wpływów eksploatacji górniczej na powierzchnię, które dzisiaj noszą miano teorii ich autorów, a mianowicie:

- J. Litwiniszyn – Równanie różniczkowe przemieszczeń górnotworu,
- St. Knothe – Równanie profilu ostatecznie wykształconej niecki osiadania,
- A. Sałustowicz – Profil niecki osiadania jako ugięcie warstwy na sprężystym podłożu,
- St. Knothe – Wpływ czasu na kształtowanie się niecki osiadania, oraz
- W. Budryk – Wyznaczenie wielkości poziomych odkształceń terenu.

Ilustracja 1. Świadectwo doktorskie profesora Stanisława Knothego

Ten pierwszy zeszyt Archiwum Górnicztwa i Hutnictwa należy niewątpliwie nie tylko do annałów polskiej ale także światowej myśli górniczej.

Za te prace wyżej wymienieni profesorowie zostali laureatami Państwowej Nagrody Naukowej z dziedziny Nauk Górniczych za rok 1953 (ilustracja 2).

Wobec tych osiągnięć naukowych prof. W. Budryk rozpoczął oficjalne starania o powołanie odpowiedniego tej tematyce samodzielnego zakładu w ramach struktur PAN, co formalnie zakończyło się powołaniem Zakładu Mechaniki Górnotworu PAN z siedzibą w Krakowie z dniem 01. lipca 1954 roku.

Kierownictwo tego nowo powstałego Zakładu powierzono prof. W. Budrykowi. W roku 1954 jedynymi pracownikami ZMG PAN byli prof. St. Knothe oraz pani M. Wojtowicz pełniąca funkcję sekretarki.

Rolę prof. St. Knothego w kwestii powstania Zakładu Mechaniki Górnotworu PAN można wywnioskować czytając słowa napisane przez prof. W. Budryka we wstępie do pierwszego zeszytu Archiwum Górnicztwa i Hutnictwa:

„Stanisław Knothe, któremu przysługuje pierwszeństwo w podaniu równania, zastosował do tego celu metodę geometryczną, wprowadzając w swojej pracy doktorskiej tzw. pojęcie krzywej wpływów. Opierając się na będącym do dyspozycji bogatym materiale niwelacyjnym wykazał on, że krzywa ta jest krzywą Gaussa. Przyjęcie takie, jak się okazało, było trafne i doprowadziło do daleko idącej zgodności wyników teoretycznych z doświadczeniem. Drugim bardzo ważnym osiągnięciem Knothego było teoretyczne ujęcie wpływu prędkości wybierania na wielkość występujących odkształceń na powierzchni. Przyjęte przy tym założenia okazały się również trafne i zgodne z rzeczywistością”.

Laureaci Państwowej Nagrody Naukowej

z dziedziny nauk górniczych za rok 1953

W dniu 18 lipca 1953 roku została przyznana przez Prezydium Rządu Państwowa Nagroda Naukowa II stopnia w dziedzinie nauk technicznych zespołowi, który tworzą: prof. dr inż. Witold Budryk, dr inż. Stanisław Knothe, prof. dr inż. Jerzy Litwiniszyn, prof. dr inż. Antoni Sałustowicz — za opracowania naukowe w dziedzinie eksploatacji pod zabudowanymi terenami.

Dr inż. **WITOLD
BUDRYK**

Członek rzeczywisty PAN, profesor zwyczajny Akademii Górniczo-Hutniczej, kierownik katedry aerologii i hydromechaniki górniczej, laureat Państwowej Nagrody Naukowej I stopnia w roku 1951 za prace z dziedziny wentylacji i podsadzki

Dr inż. **ANTONI
SAŁUSTOWICZ**

Profesor nadzwyczajny Akademii Górniczo-Hutniczej, kierownik katedry mechaniki górniczej, laureat Państwowej Nagrody Naukowej III stopnia w roku 1951 za prace z dziedziny mechaniki górotworu

Dr inż. **JE-
RZY
LITWI-
NISZYN**

Profesor nadzwyczajny Akademii Górniczo-Hutniczej, kierownik Zakładu Aerologii Górniczej

Dr inż. **STANISŁAW
KNOTHE**

Zastępca profesora przy katedrze aerologii i hydromechaniki górniczej Akademii Górniczo-Hutniczej

Ilustracja 2. Laureaci Państwowej Nagrody Naukowej z dziedziny nauk górniczych za rok 1953

3. Powstanie nowego pawilonu

W początkowych latach swego istnienia ZMG PAN zajmował gościnnie pomieszczenia w hali maszyn wytrzymałościowych przy pawilonie A1 Akademii Górniczo-Hutniczej.

Trwało to do roku 1968, w którym to ukończono budowę pawilonu przy ulicy Reymonta. W pawilonie tym znajduje się dzisiejsza siedziba Instytutu Mechaniki Górotworu PAN w Krakowie.

Przejdźmy do historii powstania tego pawilonu.

W roku 1960 prof. St. Knothe, jako dziekan Wydziału Górniczego AGH został zaproszony przez ówczesnego dyrektora Bytomskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego Jerzego Rabsztyna do Bytomia, na prezentację pierwszej, wykonanej w Polsce, zmechanizowanej obudowy ścianowej. Po pokazie miało miejsce przyjęcie, „na którym się trochę wypilo – jak zwykle przy takiej okazji i wygłaszało chwalebne mowy” (cytat – prof. Knothe) – zaś profesor Knothe siedząc naprzeciwko ówczesnego ministra Górnictwa i Energetyki Jana Mitregi, w chwaleniu nie uczestniczył.

Po pewnym czasie Minister Mitrega zwrócił się do Profesora ze słowami: „a pan dziekan jak zwykle, nic nam nie powie?”. „Nic nie powiem” – odpowiedział profesor. Wracając po uroczystości Minister Mitrega zabrał prof. Knothe samochodem do Katowic. W czasie jazdy prof. Knothe zwrócił się do Ministra Mitregi ze słowami: „a ja bym panu Ministrowi coś powiedział” – „a co?” zapytał zaciekawiony Minister Mitrega. „Niech Pan Minister da nam 10 mln zł na budowę pawilonu dla ZMG PAN to wtedy PAN da drugie 10 mln zł na wyposażenie i będziemy mieli odpowiedni Zakład Mechaniki Górotworu”.

„*To niech Panowie jutro przyjadą o godz. 10 do Katowic to załatwimy sprawę*” odpowiedział krótko i rzeczowo Minister Mitrega. Po powrocie do Krakowa prof. Knothe zatelefonował do profesora Litwiniusza, wtedy dyrektora ZMG PAN, i następnego dnia obaj pojechali do Katowic do ministra Mitregi, u którego na nich już czekał prof. Marcin Borecki, wtedy dyrektor naczelny Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach.

W rozmowie minister Mitrega poinformował, że nie może przekazać pieniędzy bezpośrednio, natomiast pieniądze te otrzyma GIG, który w ramach współpracy z ZMG PAN przekaze je na budowę pawilonu.

Pierwsza lokalizacja nowego budynku leżała bliżej ul. Piastowskiej i znalazła się w kolizji z projektowaną lokalizacją zamierzonej budowy Miasteczka Akademickiego. Po odpowiednich ustaleniach lokalizacja została przesunięta bliżej w kierunku miasta. W roku 1964 położono kamień węgielny pod budowę pawilonu, która została zakończona w roku 1968. W roku tym Zakład Mechaniki Górniczego został przeniesiony z AGH do nowej siedziby.

4. Działalność naukowo-organizacyjna w ramach IMG PAN

Profesor Stanisław Knothe jest pracownikiem IMG PAN od jego powstania, praktycznie do dnia dzisiejszego. Jako emeryt bierze także obecnie aktywny udział w pracach naukowych i ekspertyzach prowadzonych przez Zespół Ochrony terenów Górniczych i Geomechaniki Górniczej.

Od momentu powstania Rady Naukowej Instytutu jest nieprzerwanie jej członkiem, będąc przez wiele kadencji jej v-ce przewodniczącym. Profesor był przez wiele lat z-cą dyrektora Instytutu ds. Naukowych oraz, tutaj znając Profesora, myślę, że go to najbardziej pasjonowało, Kierownikiem (do 1977 oraz w okresie 1985-1991) i pracownikiem Pracowni Przemieszczeń Górniczych.

Od roku 1960 do roku 2003 był nieprzerwanie członkiem Komitetu Górniczego PAN, w latach 1981-1995 był jego przewodniczącym. Od roku 2003 piastuje godność honorowego przewodniczącego.

Periodykiem naukowym Komitetu Górniczego PAN jest jedno z najlepszych na świecie czasopism górniczych Archiwum Górniczego, które jest wydawane przez IMG PAN. Biorąc pod uwagę zawartość pierwszego zeszytu tego czasopisma i datę jego wydania, można byłoby się i tutaj doszukać zasług pro-

fesora W. Budryka i profesorów Stanisława Knothe, Jerzego Litwiniszyna i Antoniego Sałustowicza w jego powstaniu.

Profesor Stanisław Knothe jest z Archiwum Górnictwa ściśle związany. W latach 1968-2003, czyli przez 35 lat, był jego redaktorem naczelnym, od roku 2004 jest z-cą redaktora naczelnego.

Oprócz działalności naukowej profesor Stanisław Knothe jest cenionym rzeczoznawcą i ekspertem z zakresu ochrony powierzchni. W latach 1987-1995 był z-cą przewodniczącego Komisji d.s. Ochrony Powierzchni przed Szkodami Górniczymi przy Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach, zaś w latach 1996-2011 jej członkiem.

Z przedstawionych faktów wynika jednoznacznie, że związek Profesora z Instytutem (i odwrotnie) trwa nieprzerwanie od 60 lat, czyli od jego powstania. Za to należą się Profesorowi słowa olbrzymiego uznania i gorącego podziękowania. Naukowa pozycja, którą zajmuje obecnie Instytut jest niezaprzeczalnie także jego zasługą.

Myszę, że nazwisko Profesora będzie na zawsze związane z Instytutem, poza tym także z Akademią Górniczo-Hutniczą, z Archiwum Górnictwa, no i z tym najważniejszym, z jego teorią. Teoria ta już w roku jej powstania była prawdziwą rewolucją w dziedzinie obliczania wpływów eksploatacji górniczej na powierzchnię i górotwór. Teoria ta jest jedynym w swoim rodzaju niepowtarzalnym wkładem polskiej myśli górniczej do światowej wiedzy górniczej i do dzisiaj znajduje się w wielu krajach w powszechnym zastosowaniu. Od czasu jej powstania była i jest nadal źródłem wielu prac naukowych, nie sposób bowiem zliczyć ilości powstałych doktoratów i habilitacji na jej temat. Badania te są prowadzone aktualnie przez co najmniej trzy generacje i stanowią znaczną część wielu życiorysów i karier naukowych, co wybitnie podkreśla jej twórczy charakter.

5. Zakończenie

Profesor Stanisław Knothe urodził się w roku 1919, w roku oficjalnego powołania do życia Akademii Górniczo-Hutniczej, wtedy Akademii Górniczej, w Krakowie.

Jak wykazało Jego życie i osiągnięcia było to nie przypadkiem lecz przeznaczeniem dla polskiego górnictwa.

Przed około 20 laty odwiedzając profesora Knothe w Instytucie otrzymałem od niego wizytówkę. Stwierdziłem wtedy ze zdziwieniem, że w porównaniu z wizytówkami innych profesorów, wizytówka ta jest stosunkowo skromna. Pod nazwiskiem stoi po prostu: inżynier górnik. I właśnie to: inżynier górnik było przeznaczeniem Profesora, które biorąc pod uwagę całą jego działalność naukową, dydaktyczną, organizacyjną i inżynierską zostało spełnione.

Literatura

- Ryncarz T. (1989): *Osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne prof. dr hab. inż. Stanisława Knothe*. Archiwum Górnictwa, tom 34, zeszyt 1, Kraków 1989.
- Praca zbiorowa (1994): *Sesja jubileuszowa profesorów Stanisława Knothe i Jerzego Litwiniszyna*. Biblioteka Szkoły Eksploatacji Podziemnej, Serie Wykłady nr 1, Wydawnictwo CPPGSMiE PAN, Kraków 1994.
- Praca zbiorowa (1995): *Instytut Mechaniki Górotworu PAN 1954-1994*. Wydawnictwo okolicznościowe z okazji 40-lecia Instytutu Mechaniki Górotworu PAN, IMG PAN, Kraków 1995, tom I.
- Praca zbiorowa (1995): *Instytut Mechaniki Górotworu PAN 1954-1994*. Wydawnictwo okolicznościowe z okazji 40-lecia Instytutu Mechaniki Górotworu PAN, IMG PAN, Kraków 1995, tom II.
- Praca zbiorowa (2013): *Silva rerum Profesora Stanisława Knothe*. Wydawnictwa AGH, Kraków 2013.

Bibliografia publikacji naukowych prof. Stanisława Knothego

- Knothe S., 1949: *Górnicza eksploatacja ropy naftowej i podziemna gazyfikacja węgla*. – Warszawa, „Czytelnik”, Wiedza Powszechna, Górnictwo; Z. 1, 44 s.
- Budryk W., Knothe S., 1950: *Wpływ eksploatacji podziemnej na powierzchnię z punktu widzenia ochrony obiektów*. Prz. Gór., T. 5, Nr 11, 554-557.
- Knothe S., 1951: *Zmniejszenie wpływów eksploatacji podziemnej na powierzchnię*. Prz. Gór., T. 6, Nr 10, 398-403.
- Knothe S., 1952: *Prędkość wybierania pokładów a odkształcenia powierzchni*. Prz. Gór., T. 7, Nr 10, 349-355.
- Knothe S., 1952: *Wpływ budowy i eksploatacji tunelu na powierzchnię*. Prz. Geodez., R. 8, Nr 9, 266-270.
- Knothe S., 1953: *Abbaugeschwindigkeit und Bodendeformation*. Bergakademie, Jg. 5, Nr 12, 513-518.
- Knothe S., 1953: *The curvature of the profile of the subsidence basin*. Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. IV, Vol. 1, No. 1-2, 41-45.
- Budryk W., Knothe S., 1953: *Einfluss des Untertage-Abbaues auf die Erdoberfläche vom Gesichtspunkt der Sicherung der Objekte und Gebäude*. Bergakademie Jg 5 H. 2, 59-62.
- Knothe S., 1953: *Krivizna profilja mul'dy sdivženija. Bjuleten' Pol'skoj akademii nauk*. Otd. IV, T. 1, No. 1-2, 49-52.
- Knothe S., 1953: *Projekt, klasyfikacji terenów górniczych z punktu widzenia przydatności dla celów budowlanych*. Prz. Geodez., R. 9, Nr 4, 97-99.
- Knothe S., 1953: *Równanie profilu ostatecznie wykształconej niecki osiadania*. [W:] Obliczanie elementów niecki osiadania nad poziomymi wyrobiskami górniczymi. (Pr. zbior.), Arch. Gór. i Hut., T. 1, Z. 1, 22-38.
- Knothe S., 1953: *Wpływ czasu na kształtowanie się niecki osiadania*. [W:] Obliczanie elementów niecki osiadania nad poziomymi wyrobiskami górniczymi, (Pr. zbior.), Arch. Gór. i Hut., T. 1, Z. 1, 51-62.
- Knothe S., 1954: *Przybliżona metoda wyznaczania wielkości odkształceń powierzchni poza ścianką zaporową*. [W:] Kierowanie ruchami górotworu. (Pr. zbior.), Arch. Gór. i Hut., T. 2, Z. 4, 473-487.
- Knothe S., 1955: *Obniżenie powierzchni przy częściowym wybraniu pokładu pasami*. [W:] Wpływ wyeksploatowania pokładu na stan naprężeń i odkształceń w górotworze. (Pr. zbior.), Arch. Gór. i Hut., T. 3, Z. 4, 501-511.
- Knothe S., 1956: *Odkształcenia pionowe górotworu przy kołowo-symetrycznym wybieraniu filarów szybowych*. Arch. Gór., T. 1, Z. 2, 145-156.
- Budryk W., Litwiniszyn J., Knothe S., Sałustowicz A., 1956: *Voprosy rasčeta sdivženij poverchnosti pod vlijaniem gornych razrabotok*. Moskva : Ugletechizdat, 21-35, 45-54.
- Budryk W., Knothe S., 1956: *Wpływ eksploatacji podziemnej na powierzchnię z punktu widzenia zabezpieczenia obiektów*. [W:] Ref. Zjazdu Nauk. Stow. Wych. AGH II, Kraków, 1-3.
- Knothe S., 1956: *Wytyczne górnicze dla układania rurociągów stalowych i żeliwnych na terenach eksploatacji górniczej*. [W:] Zabezpieczenie techniczne inwestycji budowlanych na terenach górniczych, Warszawa, Biul. Komit. dla Spraw. Górnośl. Okr. Przem. PAN Komis. Mech. Górotworu, 4, 83-90.
- Budryk W., Knothe S., 1956: *Zasady klasyfikacji terenów Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego ze względu na możliwość ich zabudowy*. [W:] Zabezpieczenie techniczne inwestycji budowlanych na terenach górniczych, Warszawa, Biul. Komit. dla Spraw Górnośl. Okr. Przem., PAN. Komis. Mech. Górotworu, 4, 1-23.
- Budryk W., Knothe S., 1957: *Aknák biztonsági pillérének lefejtésével kapcsolatos problémák*. Bányászati Lapok, R. 12 Nr 2, 73-78.
- Knothe S., 1957: *Bodenbewegungen und Bodendeformierungn beim Streckentreiben bei geringer Teufe*. Freiburger Forschungshefte, A. 57, 87-95.
- Knothe S., 1957: *Możliwość wybierania pokładów węgla w filarach szybowych*. Zesz. Nauk. AGH, Nr 11, Górnictwo, Z. 4, 1-10.

- Knothe S., 1957: *Observations of surface movements under influence of mining and their theoretical interpretation*. [W:] Proceedings of the European Congress on Ground Movement held at the University of Leeds, April 9-12, 210-218.
- Knothe S., Bodziony J., 1957: *Przewietrzanie kopalni trzema szybami*. [W:] Wybór pism/H. Czeczott, Warszawa: PWN, 48-83.
- Knothe S., 1958: *Ochrona powierzchni przy częściowej eksploatacji pokładu pasami*. Arch. Gór., T. 3, Z. 1, 27-69.
- Budryk W., Knothe S., 1958: *[Problemy podziemnej eksploatacji pod miastami i obiektami przemysłowymi w Polsce]*. Pr. Pekieński. Inst. Gór., Nr 1, (Pr. w jęz. chin.), 1-10.
- Knothe S., 1958: *[Wytyczne górnicze dla zabudowy terenów eksploatacji górniczej]*. Pr. Pekieński. Inst. Gór., Nr 1, (Pr. w jęz. chin.), 11-18.
- Knothe S., 1958: *[Wytyczne górnicze dla zabudowy terenów górniczych]*. Kai-Lan, Ch.R.L., Wyd. Zjedn. Przem. Węgl., (Pr. w jęz. chin.), 6 s.
- Knothe S., 1958: *[Zagadnienie eksploatacji pokładów pod miastami i obiektami przemysłowymi w Polsce]*. Kai-Lan, Ch.R.L.: Wyd. Zjedn. Przem. Węgl., (Pr. w jęz. chin.), 8 s.
- Knothe S., 1958: *[Zagadnienie eksploatacji pokładów pod miastami i obiektami przemysłowymi w Polsce]*. Pr. Pekieński. Inst. Gór., Nr 1, (Pr. w jęz. chin.), 1-10.
- Knothe S., 1959: *Observations et interpretation theorie des mouvements du surface*. Rev. de l'Ind. Miner., Vol. 41, No. 11, 966-974.
- Knothe S., 1959: *Observations of surface movements and their theoretical interpretation*. Colliery Eng., Vol. 36, No. 1, 24-29.
- Saustowicz A., Knothe S., Dunikowski A., 1960: *Możliwości zwiększenia szybkości eksploatacji i długości frontu ściany ze względu na ciśnienie, zachowanie się wyrobisk i ochronę powierzchni*. [W:] Zjazd gór. nt. Intensyfikacja opłacalności kopalń, Sek. IV, Katowice, Stow. Inż. i Techn. Gór. PAN, Państw. Rada Gór., 10 s.
- Knothe S., 1960: *Der Stand und die Erfolge des Abbaus von Sicherheitspfeilem unter wertvollen Objekten in Polen*. Freiburger Forschungshefte, A. 146, 177-194.
- Knothe S., 1960: W sprawie „Miliardów w filarach”. Życie Gosp., R. 15, Nr 51-52, 12.
- Knothe S., 1961: *Międzynarodowe Biuro do Spraw Mechaniki Górniczej*. Na marginesie zjazdu w Lipsku w dniach 10-14 listopada 1960 r. Nauka Polska, T. 9, Z. 2, 246-249.
- Knothe S., 1961: *Neue Anschauungen über das Problem der Bestimmung von Schachtsicherheitspfeilern*. Arch. Gór., T. 6, Z. 2, 97-106.
- Knothe S., 1961: *Określenie możliwości i sposobu bezpiecznej eksploatacji górniczej pod obiektami*. Sb. Véd. Praci Vys. Šk. Baňské Ostr., R. 7, Čis. 1, 19-28.
- Knothe S., 1961: *Przemówienie z okazji obchodu Dnia Górnik w 1959 r.* Zesz. Nauk. AGH, (V Sesja Nauk. AGH i IX Zjazd Nauk. Wych. Uczelni), Nr 50, 17-20.
- Knothe S., Bes W., 1961: *Urychleni likvidace požáru větracím zařízení*. [W:] Sbornik referatu k celostani konferenci o větrání, klimatisaci a degasaci v hlubinných dolech, Ostrava, (Vědeckovýzkumny uhelny ústav, Ostrava-Radvanice), 115-126.
- Knothe S., Najderski K., 1962: *Analiza wyników eksploatacji w filarze ochronnym miasta Bytomia*. [W:] Refer. konf. nauk.-tech. nt. Analiza techniczno-ekonomiczna z eksploatacji górniczych filarów ochronnych, Katowice, 40-44.
- Knothe S., Maciejasz Z., 1962: *Manewrowanie urządzeniami wentylacyjnymi w czasie pożaru podziemnego*. [W:] Refer. konf. nauk.-tech. nt. Racjonalna eksploatacja podstawą bezpieczeństwa pożarowego w kopalniach węgla kamiennego, Katowice, 81-100.
- Knothe S., 1962: *Wpływ eksploatacji górniczej na powierzchnię z punktu widzenia teorii tzw. „krzywej wpływów”*. Biul. Zag. Post. Tech. i Ekon. Gór., Z. 1 (22), 10-18.
- Knothe S., 1962: *Zastosowanie teorii w zakresie wpływu eksploatacji na ruchy górotworu i wnioski praktyczne*. Biul. Zag. Post. Tech. i Ekon. Gór., Z. 1 (22), 45-61.
- Knothe S., 1963: *Gerätetechnik für Untertagesungen*. [W:] Bericht über das 4. Ländertreffen des Internationalen Büros für Gebirgsmechanik. Rahmenthema– Last-und Kraftannahmen in der Gebirgsdruckforschung u. die mathematische Behandlung geomechanischer Probleme, Leipzig 1962. – Berlin: Akademie Vlg, (Abh. Dt. Akad. Wiss. Berlin. Kl. für Bergbau, Hüttenwesen u. Montangeologie 1963 Nr 3), 11-13.
- Knothe S., Trutwin W., 1963: *Obliczanie sieci wentylacyjnych kopalni przy pomocy analogów*. [W:] Krajowy zjazd nt. Nauka i technika w walce o bezpieczeństwo w górnictwie. Sekcja V, Katowice, SITG, (PAN; Państw. Rada Gór.; Stow. Inż. Tech. Gór.), 17 s.
- Knothe S., Trutwin W., 1964: *Elektryczne analogi wentylacyjne*. [W:] Mater. konf. nauk. nt. Postęp techniczny w wentylacji i profilaktyce gazowej i pożarowej, Katowice: SITG, 177-190.

- Knothe S., 1965: *Aktywacja starych zrobów i możliwości jej wykorzystania dla zmniejszenia wpływów eksploatacji prowadzonej w filarach ochronnych*. Arch. Gór., T. 10, Z. 1, 17-27.
- Knothe S., Trutwin W., 1965: *Zastosowanie analogów elektrycznych do obliczania sieci wentylacyjnych*. Streszcz, Zesz. Nauk. AGH Nr 78. Zesz. Spec. 1965 Nr 9, X Sesja Nauk. AGH, T. 1, 101-102.
- Knothe S., Roszkowski J., Trutwin W., 1966: *Analog kopalnianych sieci wentylacyjnych „Jowisz” i możliwości jego zastosowania*. [W:] Wybrane zagadnienia z mechaniki górotworu, Kraków, PWN, PAN, Pr. Komis. Nauk Tech. Górniczo, 3, 175-205.
- Knothe S., Leśniak J., 1966: *Wyznaczanie wielkości spodziewanych wpływów eksploatacji w szybowych filarach ochronnych*. Arch. Gór., T. 11, Z. 4, 329-349.
- Knothe S., 1967: *Jerzy Litwiniszyn*. Nauka Polska, R. 15, Z. 2, 67-70.
- Knothe S., 1967: *Prof. dr inż. Antoni Salustowicz – życie i dzieło*. Arch. Gór., T. 12, Z. 4, 305-309.
- Knothe S., 1968: *Antoni Salustowicz (1899-1967)*. Nauka Polska 1968, R. 16 Z. 1, 160-163.
- Knothe S., 1968: *Die Projektierung und Bewetterung der Ausrichtungstrecken in stark schlagwettergefährdeten Gruben*. [W:] Congr. Int. Joachimicus de Fondinarum Ventilazione 1968. Zesz. C 16. Praha: Česk. Akad. Ved, 1968, (Institutum Montanum Academiae Scientiarum Bohemoslovaecae), 6 s.
- Knothe S., 1968: *Projektování větrání přípravných dulních děl v plynujících dolech*. Uhli, T. 10, c. 8, 332-333.
- Knothe S., Roszkowski J., 1969: *Planowanie kamiennych wyrobisk korytarzowych i ich przewietrzanie w warunkach kopalń silnie gazowych*. Zesz. Nauk AGH Nr 206, Górniczo, Z. 15, 49-65.
- Knothe S., 1969: *Wyznaczanie wpływów eksploatacji w filarach szybowych*. [W:] Mater. symp nt. Ochrona powierzchni przed szkodami górniczymi. – Katowice, 39-53. Idem. Prz. Gór., 1969 T. 25 Nr 7-8, 377-382.
- Knothe S., Maciejasz Z., 1970: *Manewrowanie elementami wentylacyjnymi w czasie pożaru podziemnego*. [W:] Taktyka pożarowa w kopalniach węgla, T. 3, Katowice, GIG, 83-165.
- Knothe S., 1970: *Modellversuche an losen Mcdien und die Möglichkeit ihrer Anwendung zur Klärung der Gebirgsbewegungsvorgänge in Folge des Abbaues von Flözen*. Arch. Gór., T. 15, Z. 1, 3-18.
- Knothe S., Trutwin W., 1970: *Stan nauki w zakresie dynamiki przepływów nieustalonych w kopalnianych sieciach wentylacyjnych*. Probl. Gór., T. 8, Z. 1, 3-22.
- Knothe S., 1970: *Vplyv dobývania a ochrana objektov na poddolovanom územi*. – Košice, 1970, (Banická fakulta, Katedra banského meračestva a geofyziký), 50 s.
- Knothe S., 1971: *Anwendung der Gausschen Einflussfunktionen zur Bestimmung von Gebirgsbewegungen mit besonderer Berücksichtigung des Abbaues von Schachtsicherheitspfeilern*. [W:] Bericht über das 11. Ländcrtreffen des Internationalen Büros für Gebirgsmechanik. Rahmenthema: der Mechanismus der Gebirgsbewegungen – Mechanische Betrachtung der Gebirgsbewegungen vom Abbau bis zur Tagesoberfläche, Leipzig 1969, Berlin: Akad. Vlg, 1971, (Deutsche Akad. Wiss. Berlin), 69-80.
- Knothe S., Litwiniszyn J., 1974: *Ośrodek stochastyczny i badania modelowe*. Arch. Gór., T. 19, Z. 4, 333-336.
- Knothe S., Litwiniszyn J., 1974: *Zakład Mechaniki Górotworu Polskiej Akademii Nauk*. Ibidem, 327-332.
- Knothe S., 1975: *Możliwość szybkiej rewersji wentylacji przy wykorzystaniu ciągu zraszania w szybach wydechowych*. [W:] Sbornik referátu. Sck. Dobývani ložisek. Podsek. Dulni větrání, klimatizace a bezpečnost hornické práce. II díl, Ostrava 16-18 září 1975, Ostrava: Vysoká šola báňská, 258-271.
- Knothe S., Litwiniszyn J., 1975: *O pewnym efekcie rozkładu ciśnienia hydrostatycznego w mieszaninie cieczy i gazu*. Arch. Gór., T. 20, Z. 3, 293-297.
- Knothe S., 1975: *Przemówienie prof. Stanisława Knothe*. [W:] Bolesław Krupiński. Zasłużony Górnik Polski Ludowej (1893-1972): księga pamiątkowa, Warszawa, Wyd. Geol., 73-75.
- Knothe S., 1975: *Sposoby eksploatacji w filarach ochronnych*. [W:] Poradnik Gór., T. 2, Katowice, Wyd. „Śląsk”, 1543-1566.
- Knothe S., 1975: *Trzydziestolecie pracy naukowej prof. dra habil. inż. Jerzego Litwiniszyna*. Arch. Gór., T. 20, Z. 4, 369-372.
- Knothe S., Pawiński J., Roszkowski J., 1975: *Zagadnienia przy obliczaniu lokalnej wentylacji lutniowej*. Zesz. Nauk. AGH, Nr 521, Górniczo, Z. 75, 21-27.
- Knothe S., Litwiniszyn J., 1976: *Issledovanija v oblasti ochrany ot povreždenij v rezul'tate gornych rabot*. <Provodimye v otdele mechaniki gornych porod Polskoj akademii nauk>. [W:] Symposium on Environmental Problems Resulting from Coal Industry Activities, Katowice 18-22 Oct. 1976, Topic III: Mining Damages Subsidence of Mining Areas, Katowice, 10 s.

- Knothe S., Litwiniszyn J., 1977: *Badania prowadzone w Zakładzie Mechaniki Górniczej Polskiej Akademii Nauk nad ochroną przed szkodami górnictwami*. [W:] Mater. konf. nt. Ochrona środowiska naturalnego w górnictwie węglowym, Katowice, SITG, 121-129.
- Bobula E., Knothe S., 1977: *Określenie ilości powietrza dla głębszych poziomów kopalni przy założeniu nieprzekraczania temperatury na poziomach wyższych*. Arch. Gór., T. 22, Z. 3, 191-198.
- Knothe S., 1977: *Wyznaczenie filaru dla Zakładu Nowy Dwór*. [W:] Wybór pism Witolda Budryka. Warszawa, PWN, 169-175.
- Knothe S., 1977: *Założenia, dorobek poznawczy i praktyczny w zakresie ochrony powierzchni i eksploatacji w filarach ochronnych na przykładzie eksploatacji pod miastem Bytomiem*. [W:] Mater. Sesji Nauk.-Tech. z okazji wydobywania 50 mln tony węgla z filara ochronnego pod miastem Bytom, Bytom, 20 s.
- Knothe S., 1977: *Znaczenie prognozowania wpływów eksploatacji górnictwa na powierzchnię na podstawie wyników doświadczeń uzyskanych w trakcie prowadzenia eksploatacji górnictwa w filarze ZUT „Zgoda”*. Ochr. Ter. Gór., Nr 40, 3-6.
- Knothe S., 1978: *Über die Annahmen und die Genauigkeit der Vorausberechnungsmethoden auf die Tagesoberfläche*. [Streszcz. ref.]. [W:] Berg und Hüttenmännischer Tag 1978, Referate, II, A. Reihe I. – Freiberg: Bergakademie, 12-13.
- Knothe S., 1979: *Spodziewane obniżenia terenu w wyniku projektowanej eksploatacji górnictwa w centralnym okręgu węglowym Lubelskiego Zagłębia Węglowego*. [W:] Ochrona i kształtowanie środowiska na tle planów społecznego rozwoju oraz przestrzennego zagospodarowania w makroregionie środkowo-wschodnim: Materiały na Sesję Naukową, Zamość, (Komisja Planowania przy Radzie Ministrów; Polska Akademia Nauk Komitet Naukowy przy Prezydium PAN „Człowiek i Środowisko”; Urząd Wojewódzki w Zamościu), 101-108.
- Knothe S., 1979: *Über die Annahmen und die Genauigkeit der Verfahren zur Vorausberechnung von Abbauauswirkungen auf die Tagesoberfläche*. Neue Bergbautechnik 1979 Jg 9 H. 5, (Vortrag, gehalten anlässlich des Berg- und Hüttenmännischen Tages 1978 <Kolloquium 1> an der Bergakademie Freiberg im Juni 1978), 279-280.
- Knothe S., 1982: *Ochrona powierzchni przed szkodami górnictwami*. Praca zbior. pod red. M. Boreckiego, Katowice, Wyd. „Śląsk”, 174-212, 240-252, 273-285, 324-330, 452-157.
- Knothe S., Klein G., Leśniak J., 1982: *Próba określenia wpływu prędkości postępu frontu eksploatacyjnego na rozwój odkształceń w górotworze*. [W:] Metody i środki eksploatacji na dużych głębokościach: wybrane zagadnienia, Gliwice, Polit. Śląska, 475-484.
- Knothe S., 1984: *Osiągnięcia, zasługi oraz działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna prof. dr hab. inż. Jerzego Litwiniszyna*. [W:] Promocja doktora honoris causa Jerzego Litwiniszyna, Kraków, AGH, Zesz. Nauk. AGH, Nr 987, Górnictwo, Z. 122, 16-19.
- Knothe S., 1984: *Prognozowanie wpływów eksploatacji górnictwa*. Katowice, Wyd. „Śląsk”, 159 s.
- Knothe S., 1984: *Zur Notwendigkeit der Anwendung von Raum-zeitlichen Deformationskennziffern bei Abbauplanung in Sicherheitspfeilern*. [W:] Application of Rock Mechanics to Planning and Design Prior to Mining. Proceedings of the 8th Plenary Scientific Session of the International Bureau of Strata Mechanics, World Mining Congress. Essen 22-24 June, 1983. Rotterdam, Balkema, 203-206.
- Knothe S., 1985: *Dotychczasowe doświadczenia w zakresie oddziaływania eksploatacji podziemnej na górotwór i powierzchnię z uwzględnieniem eksploatacji pod miastem Bytom*. [W:] II Krajowe Sympozjum: Ochrona powierzchni przed szkodami górnictwami, Katowice, marzec 1985, Katowice, GIG, 13-20.
- Knothe S., 1985: *Monografia eksploatacji górnictwa w filarach ochronnych Zakładów Azotowych im. P. Findera w Chorzowie* (Praca zbiorowa. – Chorzów: 1985, (Katowickie Gwarectwo Węglowe; Kopalnia Węgla Kamiennego „Polska”; Zakł. Azotowe im. P. Findera w Chorzowie), 129 s.
- Knothe S., 1986: *Abbauplanung in Sicherheitspfeilern. Publications of the Technical University for Heavy Industry*. Ser. A. Mining 1986, Vol. 41, Fasc. 1-2, 77-81.
- Knothe S., Nowak B., Szlązak N., 1986: *Wpływ wilgotności na przepływ powietrza w głębokich szybach wentylacyjnych*. Arch. Gór., T. 31, Z. 2, 289-303.
- Knothe S., 1987: *Możliwość wybierania filarów pozostawionych przy częściowej eksploatacji pokładu*. Arch. Min. Sci., Vol. 32, No. 2, 169-172.
- Knothe S., Pytlarz T., 1988: *Eksploatacja pasowa pokładów węgla w filarach ochronnych dla Zakładów Azotowych im. p. Findera w Chorzowie*. Ochr. Ter. Gór., Nr 83, 13-21.
- Knothe S., 1989: *Badania efektów odprężania pokładu przez jego nadebranie*. Arch. Min. Sci., Vol. 34, No. 3, 443-454.
- Knothe S., 1991: *Badania efektów odprężania pokładu przez jego nadebranie*. [W:] Górotwór jako ośrodek wielofazowy, T. 3, Kraków, Instytut Mechaniki Górniczej PAN, 967-978.

- Knothe S., 1991: *Założenia, przebieg i skutki eksploatacji w filarze ochronnym miasta Bytomia*. Uzyskane doświadczenia i wnioski ogólne, Zesz. Nauk. AGH Nr 1425, Sozologia i Sozotechnika, Z. 33, 159-174.
- Knothe S., 1993: *Teoria Budryka – Knothe'go po latach*. [W:] Materiały szkoły eksploatacji podziemnej, Ustroń 1-5 marzec 1993, Kraków, Ofic. Wyd. "Jaxa", T. 2, 181-192.
- Knothe S., 1994: *Tadeusz Ryncarz 1927-1993*. Arch. Min. Sci., Vol. 39, No. 2, 131-132.
- Knothe S., Bodziony J., 1994: *Aktualne zadania nauki na rzecz górnictwa*. Prz. Gór., Nr 11, 24-26.
- Knothe S., Kruszynski M., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., Trutwin T., 1994: *Effects of underground mining on the rock mass. Model testing with the loose medium*. Arch. Min. Sci., Vol. 39, No. 3, 265-282.
- Knothe S., Bodziony J., 1995: *Górnictwo w Polsce – ocena dyscypliny naukowej. Wprowadzenie*. [W:] Nauka w Polsce w ocenie komitetów naukowych PAN, Nauki Biologiczne, Nauki Rolnicze i Leśne, Nauki o Ziemi i Nauki Górnicze, T. II, Warszawa, 373-374.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 1995: *Badania modelowe przemieszczeń i odkształceń górotworu wywołanych eksploatacją górnictwem*. [W:] XVII Zimowa Szkoła Mechaniki Górotworu Szklarska Poręba, 13-18 marca 1995, Metody i interpretacje badań w geotechnice, Pr. Nauk. Inst. Geotech. i Hydrotech. Politechniki Wrocławskiej Nr 69, seria: Konferencje Nr 36, 207-214.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 1995: *On the relationship between deep mining intensity, dynamic factors and surface structure damages*. [W:] First National Conference on Ground Control in Mining. Calcuta-India, 12-13 January 1995, Central Mining Research Institute, Directorate General of Mines Safety, 289-305.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 1995: *Próba ustalenia zależności pomiędzy intensywnością eksploatacji podziemnej, deformacjami terenu a uszkodzeniami obiektów*. [W:] Mater. konf. nauk.-techn. nt.: Ochrona powierzchni i obiektów budowlanych przed uszkodzeniami górnictwem, Szczyrk, 15-17 maj 1995, 87-94.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 1995: *The subsidence of rock mass caused by mining exploitation. The model testing*. [W:] Proc. of the Intern. Mining Tech '95 Symposium, Beijing, October, 1995, Rock Mechanics and Strata Control in Mining and Geotechnical Engineering, 620-628.
- Knothe S., Rogowska J., 1995: *Pracownia Przemyszczeń Górotworu*. [W:] Instytut Mechaniki Górotworu PAN 1954-1994, Kraków, 109-134.
- Knothe S., 1997: *Określanie zależności między przyrostami deformacji terenu w wyniku eksploatacji górnictwa a uszkodzeniami obiektów*. [W:] IV Dni Miernictwa Górniczego i Ochrony Terenów Górniczych. Ryto, 24-26 września 1997, 393-402.
- Knothe S., Popiołek E., Rogowska J., Cygan J., Leśniak J., Pielok W., 1997: *Aktualna klasyfikacja zagrożenia terenów górniczych w świetle obserwacji terenowych*. [W:] IV Dni Miernictwa Górniczego i Ochrony Terenów Górniczych, Ryto, 24-26 września 1997, 379-391.
- Knothe S., Rogowska J., Cygan J., Leśniak J., Pielok W., 1997: *Wpływ intensywności eksploatacji na uszkodzenia obiektów powierzchniowych*. [W:] XX Zimowa Szkoła Mechaniki Górotworu, Szklarska Poręba, 3-7 marca 1997, Dolnośląskie Wydawnictwo Edukacyjne, Wrocław, 225-234.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., Trutwin T., 1998: *Proces przemieszczeń w górotworze pod wpływem eksploatacji górnictwa w oparciu o badania modelowe z uwzględnieniem niejednorodności ośrodka*. [W:] Materiały konferencji naukowej na temat „Zjawiska fizyczne w wielofazowym ośrodku skalnym”, IMG PAN – Kraków, 139-154.
- Knothe S., Rogowska J., Cygan J., Leśniak J., Pielok W., 1998: *Próba weryfikacji kategorii zagrożenia terenów górniczych w oparciu o obserwacje terenowe*. [W:] XXI Zimowa Szkoła Mechaniki Górotworu, Geomechaniczne problemy eksploatacji złóż i budownictwa specjalnego, Zakopane – Kościelisko, 16-20 marca 1998, 203-213.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 1999: *Wpływ eksploatacji kilku pokładów do wspólnej granicy na proces przemieszczeń w górotworze w świetle badań modelowych*. [W:] XXII Zimowa Szkoła Mechaniki Górotworu, Instytut Geotechniki i Hydromechaniki Politechniki Wrocławskiej, Wrocław.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 2000: *Möglichkeiten der Anwendung Modelluntersuchungen zur Klärung von Fragen der Abbaueinflüsse auf den Prozess der Gebirgsverschiebungen*. [W:] 11th International Congress of the International Society for Mine Surveying, Cracow, Poland September 2000, Vol. 2, 15-24.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 2000: *Porównanie wyników badań modelowych przemieszczeń górotworu na ośrodku sypkim z wynikami pomiarów „in situ”*. Wpływ uskoków na rozkład przemieszczeń i odkształceń, Prace IMG PAN, Cz. 1, Vol. 1 No. 3-4, 243-258 (1999), Cz. 2, Vol. 2, No. 3-4, 235-246.

- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 2001: *Badania modelowe rozkładów przemieszczeń i odkształceń w ośrodku sypkim powstałych w wyniku realizacji warunków granicznych odpowiadających różnym systemom eksploatacji węgla i rud.* Prace IMG PAN, Vol. 3, No. 3-4, 221-240.
- Knothe S., Walaszczyk J., 2001: *Wpływ własności mechanicznych górotworu na deformację powierzchni przy dużych prędkościach eksploatacji i okresowych przestojach frontu.* [W:] Materiały Szkoły Eksploatacji Podziemnej 2001, Szczyrk, luty 2001, 35-43.
- Knothe S., Walaszczyk J., 2001: *Wpływ własności mechanicznych górotworu na deformację powierzchni przy dużych prędkościach eksploatacji i okresowych przestojach frontu.* Wiadomości Górnicze Nr 7-8, 293-297.
- Knothe S., Cygan J., Gustkiewicz J., Rogowska J., Popiołek E., 2002: *Wstępne wyniki badań nad szybkością ujawniania się wpływów przestojów frontów eksploatacji.* [W:] *Proceed. of the School of Underground Mining 2002*, Vol. 1, Szczyrk, 18-22 February 2002, Sympozja i Konferencje No. 54. Kraków, 191-212.
- Knothe S., Cygan J., Walaszczyk J., 2002: *Modelowanie wpływu wybranych właściwości mechanicznych górotworu na deformację powierzchni.* [W:] *Problemy Ochrony Terenów Górniczych*, Ustroń-Zawodzie, 18-19 kwietnia 2002 r., Katowice, 63-79.
- Knothe S., Leśniak J., Pielok W., Rogowska J., 2002: *Badania modelowe na ośrodku sypkim przemieszczeń i odkształceń górotworu pionowo niejednorodnego wywołanych eksploatacją górniczą.* Prace IMG PAN, Vol. 4, No. 1-2, 3-12.
- Knothe S., 2003: *The time of appearance of impacts of interrupted mining activities on the surface.* Arch. Min. Sci., Vol. 48, No. 2, 219-230.
- Knothe S., Popiołek E., 2003: *Einfluss der Stillstandzeiten der Abbauffront auf den Verlauf von Deformationen des Gebirges anhand der Beobachtungen.* [W:] 4. Geokinematischer Tag des Institutes für Markscheidewesen und Geodäsie, 15 und 16 Mai 2003 in Freiberg, 25-34.
- Knothe S., Popiołek E., 2003. *Wpływ przestojów frontu eksploatacyjnego na przebieg procesu przemieszczeń i deformacji górotworu w świetle wyników obserwacji.* [W:] *Materiały Szkoły Eksploatacji Podziemnej 2003*, Szczyrk, 17-21 lutego 2003, Sympozja i Konferencje, Nr 58, 121-130.
- Knothe S., 2004: *Rozdz. 2: Dotychczasowe poglądy na zagadnienie przebiegu deformacji powierzchni terenu przy różnych prędkościach frontów eksploatacji oraz na wpływ przerw eksploatacyjnych.* [W:] *Wpływ przestojów frontu eksploatacji podziemnej na przebieg przemieszczeń i deformacji terenu.* Prace IMG PAN. Rozprawy i Monografie Nr 6, 12-15.
- Knothe S., Popiołek E., Rogowska J., 2004: *Rozdz. 12: Podsumowanie badań.* [W:] *Wpływ przestojów frontu eksploatacji podziemnej na przebieg przemieszczeń i deformacji terenu*, Prace IMG PAN, Seria: Rozprawy, Monografie, Nr 6, 211-220.
- Knothe S., 2005: *Asymmetric Function of Distribution of Mining Exploitation Influences in the Medium with Changing Properties.* Arch. Min. Sci., Vol. 50, No. 4, 401-415.
- Knothe S., Smolarski A., 2005: *Wpływy eksploatacji górniczej na powierzchnię skutkują powstaniem teorii ośrodka stochastycznego.* Arch. Min. Sci., Vol. 50, Special Iss., 23-31.
- Knothe S., 2006: *Asymetryczna funkcja rozkładu wpływów eksploatacji górniczej w ośrodku zmieniającym swoje własności pod wpływem eksploatacji.* [W:] *Szkoły Eksploatacji Podziemnej 2006*. Szczyrk 24 lutego 2006, 719-730.
- Knothe S., 2006: *Ein mathematisches Modell mit asymmetrischer Verteilungsfunktion zur Prognose von Abbaueinwirkungen.* [W:] 7. Geokinematischer Tag des Institutes für Markscheidewesen und Geodäsie, 11 und 12 Mai 2006 in Freiberg, 71-83.
- Knothe S., 2007: *Ein mathematisches Modell mit asymmetrischer Verteilungsfunktion zur Prognose von Abbaueinwirkungen.* Markscheidewesen, R. 114, Vol. 2, 70-76.
- Knothe S., Sroka A., 2010: *Stochastyczna ocena wpływu eksploatacji na obiekty budowlane w procesie planowania eksploatacji górniczej.* III Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Bezpieczeństwo i ochrona obiektów budowlanych na terenach górniczych”, Ustroń-Zawodzie, 4-6 października 2010 r., GIG, Katowice, 155-173.